

Podnikové financie

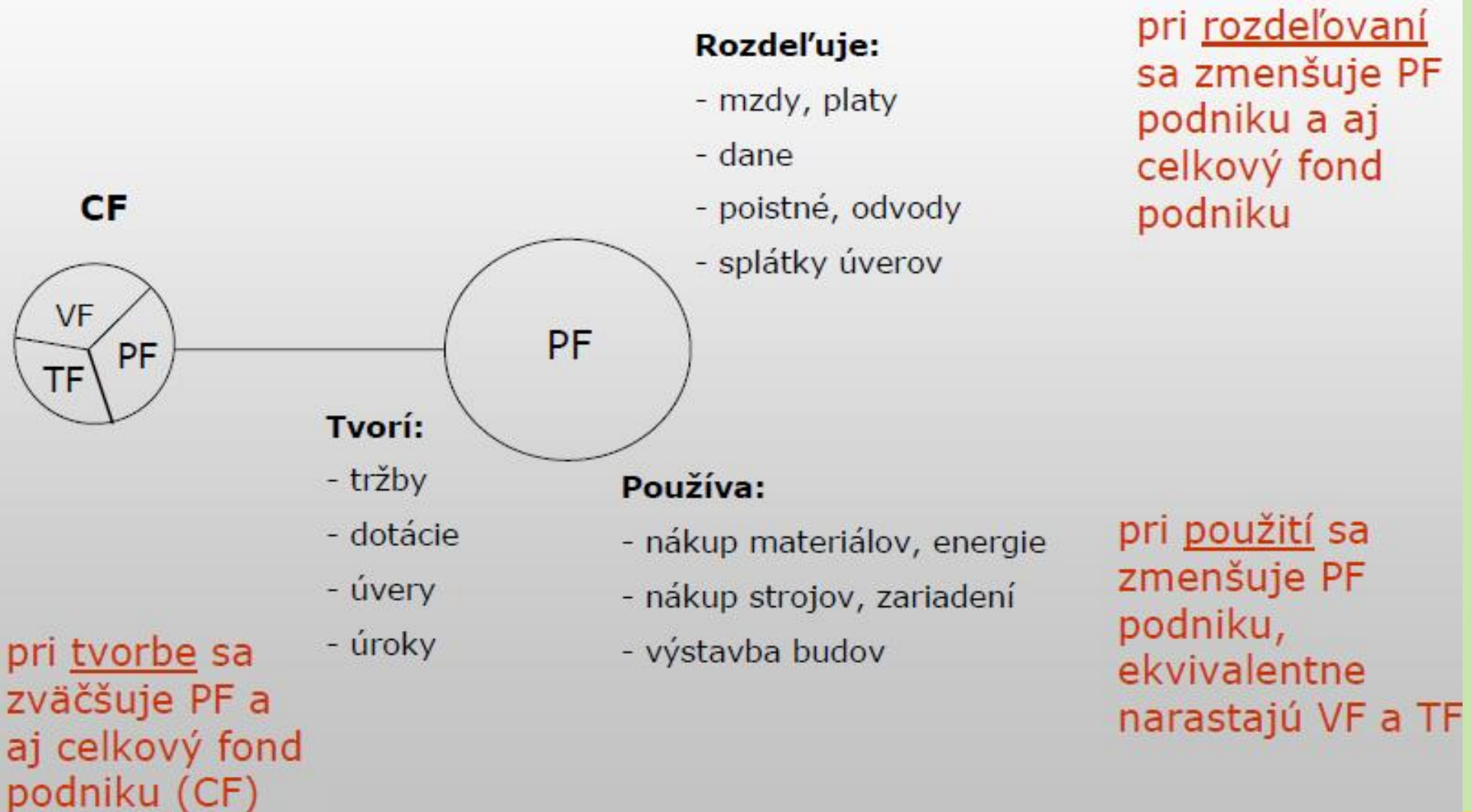
Ing. Zuzana STRÁPEKOVÁ, PhD.
SPU-FEM v Nitre
Ústav hospodárskej politiky a financií

CV 2

Obsah

- *Teoretická časť*
 - Fondy podniku
 - Finančné riadenie
 - Kategórie finančného riadenia
- *Príklady*
 - riziko
 - náklady alternatívnych príležitostí

Fond podniku (**CF**) je tvorený peňažným (**PF**), výrobným (**VF**) a tovarovým fondom (**TF**).

Finančné riadenie v podniku

= organizovanie pohybu **kapitálu, peňazí, pohľadávok** a **záväzkov**

Finančné riadenie je organickým spojením dvoch procesov – finančného rozhodovania a organizovania finančných procesov.

1. **Kol'ko** kapitálu potrebuje podnik na svoju činnosť?
2. **Odkial'** sa získava potrebný kapitál?
3. **Kam** umiestniť získaný kapitál?
4. **Ako** rozdeľovať finančný výsledok?

❑ **finančná stratégia**

- dlhodobejšie, zásadnejšie ciele
- finančne náročné, alebo rizikové projekty

❑ **finančná operatíva**

- krátkodobé, každodenné organizovanie finančných procesov
- rutinný charakter

Kritéria finančného riadenia:

- likvidita (platobná schopnosť)
- rentabilita (ziskovosť)
- riziko

Kategórie finančného rozhodovania

- ZISK
- CASH FLOW
- ÚROK a ÚROKOVÁ MIERA
- ČASOVÁ HODNOTA PEŇAZÍ
- PRIEMERNÁ MIERA VÝNOSU
- NÁKLADY ALTERNATÍVNYCH PRÍLEŽITOSTÍ
- RIZIKO a NEISTOTA

1. Výsledok hospodárenia podniku

- je rozdielom medzi všetkými výnosmi a všetkými nákladmi podniku.
- Keď sú výnosy vyššie ako náklady, je formou výsledku hospodárenia **zisk**, ak je to obrátene, je výsledkom **strata**.
- V prípade jednoduchého účtovníctva sa porovnávajú príjmy a výdavky

2. Peňažné toky hotovosti (cash flow)

Sú kľúčovou kategóriou najmä pri rozhodovaní o otázkach platobnej schopnosti a likvidity podniku a pri všetkých druhoch investičných rozhodnutí.

Pojem sa používa v dvoch významoch:

- **Brutto cash flow** označuje všetky peňažné príjmy a výdavky podniku za isté obdobie (napr. za rok).
- **Netto cash flow** vyjadruje pozitívne (negatívne) saldo bežných peňažných príjmov a výdavkov.

Pozor VH a CF nie je to isté!

3. Úrok a úroková miera

- **Úrok** je platba spojená s úverovým vzťahom. Platí ho dlžník za obdobie trvania dlhu. Charakterizuje sa spravidla ako cena používania peňazí.

Úrok

- ❑ **cena** za úver (pohľad dlžníka)
- ❑ **výnos** zo zapožičaného kapitálu (pohľad veriteľa)

Výška úroku sa vyjadruje v percentách základnej sumy (istiny, kapitálu).

Výšku percenta označujeme ako **úroková sadzba (p)**.

Úroková sadzba delená 100 sa nazýva **úroková miera (i)**.

úroková miera zahŕňa:

- čistý úrok
- úhrada nákladov spojených s poskytnutím úveru a jeho správou
- riziková prémie
- inflačná prémie
- miera zdaňovania úrokového výnosu veriteľa

Úrok

- ❑ **Nominálna úroková miera**
– je určená zmluvne
- ❑ **Reálna úroková miera**
– je očistená o vplyv zdanenia a inflácie
(skutočne ostane ako dôchodok veriteľovi)

$$i_R = \frac{i_N(1 - D) - F}{1 + F}$$

i_R – reálna úroková miera

i_N – nominálna úroková miera

D – daňová sadzba

F – miera inflácie

(veličiny sú vyjadrené desatinným číslom)

Príklad 1

Podnik A poskytol podniku B finančný úver 35 000 € pri nominálnej úrokovej miere 14 % p. a. Aká je reálna úroková miera, keď sa očakáva ročná miera inflácie 8 % a úrokový výnos sa zdaňuje 19 %?

Príklad 2

- Vypočítajte reálnu úrokovú mieru, ak nominálna je 5%, sadzba dane z príjmov je 19% a očakávaná miera inflácie sú 2%.

Kategórie finančného rozhodovania

7. RIZIKO a NEISTOTA

Rozhodovanie sa uskutočňuje prevažne v podmienkach neistoty.

- **Neistota** - neurčitosť, náhodnosť podmienok, pôsobenia alebo výsledky istých javov či procesov.
- **Riziko** - taká neistota, pri ktorej sme schopní pomocou rozličných – najčastejšie štatistických – metód kvantifikovať možnosť (resp. pravdepodobnosť) odklonu skutočných podmienok, pôsobenia alebo výsledkov od očakávaných hodnôt.

Delenie RIZIKA:

z vecného hľadiska:

- **Prevádzkové (operačné) riziká** - sú spojené s riadiacimi, technickými a technologickými procesmi vo vnútri podniku (kvalita manažmentu, zamestnancov, úroveň podnikového informačného systému, poruchy zariadení, ...)
- **Finančné riziká:**
 - trhové* - (koľko podnikovej produkcie sa predá a za akú cenu)
 - úverové* - (dlžníci nebudú schopní platiť svoje záväzky)
 - úrokové* - (zmeny úrokových sadzieb pri pohľadávkach a záväzkoch)
 - menové* - (zmeny menových kurzov)
 - riziko likvidity* - (riziko nedostatku likvidných prostriedkov v momente splatnosti záväzkov)

Delenie RIZIKA:

z hľadiska príčin vzniku:

- **Systematické** - sú spojené s celkovými zmenami v ekonomike, postihujú všetky podniky, ale v rozličnej miere. (napr. zmeny konjunktúry, zmeny cien na trhoch, zmeny hospodárskej politiky vlády atď.)
- **Nesystematické** - postihujú ten-ktorý konkrétny podnik

Intenzita rizika - sa kvantifikuje veľkosťou **štandardnej odchýlky** daného rozloženia pravdepodobnosti výskytu variantov podľa vzťahu:

$$\delta = \sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 \cdot P_i}$$

Kde:

δ je štandardná odchýlka
 $i = 1, 2, \dots, n$ počet jednotlivých meraní
 x_i očakávaná hodnota konkrétneho merania,
 \bar{x} priemerná očakávaná hodnota všetkých meraní
 p_i pravdepodobnosť, že nastane x_i

Čím je štandardná odchýlka väčšia, tým je daný variant rizikovejší.

Variačný koeficient

- Keď sú priemerné hodnoty posudzovaného javu rozdielne, charakterizujeme intenzitu rizika **variačným koeficientom** podľa vzťahu:

$$VK = \frac{\delta}{\bar{x}}$$

Kde:

VK - variačný koeficient

δ - štandardná odchýlka príslušného variantu

\bar{x} - priemerná hodnota posudzovaného javu

Čím je variačný koeficient väčší, tým je daný variant rizikovejší.

Rozhodnutie

Konečné rozhodnutie investora vždy závisí od jeho postoja k riziku. Poznáme:

- **averzia k riziku** – odpor k riziku, investor si vyberá variant s nižším rizikom
- **sklon k riziku** – investor si vyberá variant s väčším rizikom
- **neutrálny** – investor riziko nezvažuje

Príklad

Podnik posudzuje **tri** možné varianty rozšírenia svojej výrobnnej kapacity, ktoré by mu – v závislosti od stavu na trhu – mali priniesť zvýšenie zisku s pravdepodobnosťou podľa rozloženia uvedeného v tabulke

Intenzita dopytu na trhu		Očakávaný prírastok zisku x_i		
Stupeň	Pravdepodobnosť p_i	Variant A	Variant B	Variant C
1	0,1	60	80	160
2	0,2	80	90	180
3	0,4	100	100	200
4	0,2	120	110	220
5	0,1	140	120	240
	1,0			

Ktorý variant je z hľadiska očakávaného prírastku zisku a rizikovosti najvhodnejší?

Príklad 4.2

Súkromný podnikateľ venuje celý svoj čas práci vo vlastnom podniku, za čo nedostáva mzdu, ale dosahuje istý bilančný zisk (zisk vykázaný v účtovnej evidencii), ktorý mu je odmenou. Súčasne sa však vzdáva možnosti zamestnať sa napr. ako manažér v nejakom inom podniku. Vzdáva sa teda príslušnej mzdy manažéra, a preto je správne, aby svoju prácu vo vlastnom podniku ocenil vo výške mzdy manažéra, ktorej sa vzdal.

Súkromný podnikateľ vykázal vo svojej účtovnej evidencii zisk po zdanení vo výške 30 000,- EUR. Keby nepracoval vo vlastnom podniku, mohol by pracovať ako manažér s ročným platom 24 000,- EUR. Ak by prenajal budovu a zariadenie svojho podniku, mohol by získať príjmy z prenájmu v ročnej výške 25 000,- EUR. Ročné odpisy, ktoré účtoval vo svojej evidencii, boli 12 000,- EUR.

Úloha 4.1. str. 37 - zadanie

Podnikateľ vykázal zisk po zdanení vo výške 50 000,- EUR. Keby nemal vlastný podnik, mohol by pracovať ako manažér inej firmy s ročným platom 30 000,- EUR. Ak by prenajal budovu a zariadenie svojho podniku, mohol by získať príjmy z prenájmu vo výške 30 000,- EUR. Ročné

odpisy, ktoré účtoval vo svojej evidencii boli 10 000,- EUR. Vypočítajte náklady alternatívnych príležitostí a rozhodnite, či by bolo pre podnikateľa výhodnejšie, vzdať sa samostatnej činnosti, podnik prenajať a zamestnať sa ako manažér.

Úloha 4.2. str. 38 - zadanie

Úloha 4.2

Podnikateľ vykázal zisk po zdanení vo výške 75 000,- EUR. Keby nemal vlastný podnik, mohol by pracovať ako manažér inej firmy s ročným platom 30 000,- EUR. Ak by prenajal budovu a zariadenie svojho podniku, mohol by získať príjmy z prenájmu vo výške 50 000,- EUR. Ročné odpisy, ktoré účtoval vo svojej evidencii boli 15 000,- EUR. Vypočítajte náklady alternatívnych príležitostí a rozhodnite, či by bolo pre podnikateľa výhodnejšie, vzdať sa samostatnej činnosti, podnik prenajať a zamestnať sa ako manažér.

Ďakujem za pozornosť